

KQ-2043

Seat No. _____

M. A. (Sem. III) Examination

November / December - 2017

History : CC - 303

(History of India : 1757 to 1857)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : નીચેના પ્રશ્નના જવાબ લખો.

૧ ભારતમાં સંસ્થાનવાદની સ્થાપના પૂર્વેની રાજકીય, આર્થિક અને સામાજિક સ્થિતિનો અહેવાલ આપો. ૧૪

અથવા

૧ ૧૭૫૭ના પ્લાસીના યુદ્ધનાં કારણો વર્ણવી પરિણામોની ચર્ચા કરો. ૧૪

૨ ભારતમાં અંગ્રેજો અને ફ્રેન્ચો વચ્ચે સત્તા મેળવવા થયેલ યુદ્ધોની માહિતી આપો. ૧૪

અથવા

૨ અંગ્રેજો અને શીખો વચ્ચે થયેલ વિગ્રહોની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ ભારતમાં અંગ્રેજો અને અફઘાનો સાથેના યુદ્ધનાં કારણો વર્ણવો. ૧૪

અથવા

૩ ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપની દ્વારા ભારતમાં થયેલ શિક્ષણના વિકાસમાં ચાર્લ્સ વુડના ખરીતાનાં પ્રદાનની ચર્ચા કરો. ૧૪

૪ ઈ.સ. ૧૮૫૭નાં પહેલાં ભારતમાં થયેલ આદિવાસી આંદોલનની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૪ ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવનાં સામાજિક, આર્થિક, ધાર્મિક, રાજકિય અને લશ્કરી કારણોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪

૫ નીચેના પ્રશ્નનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

(૧) ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીની સ્થાપના ક્યાં અને ક્યારે કરવામાં આવી ?

(૨) બક્સરના યુદ્ધથી અંગ્રેજોને ક્યા ક્યા પ્રદેશો મળ્યાં અને કઈ નીતિ તેમણે અપનાવી ?

(૩) પ્રથમ પેશ્વા તરીકે કોની નિમણૂંક કરવામાં આવી ?

(૪) રાક્ષસ ભવનનું યુદ્ધ કોની કોની વચ્ચે લડાયું હતું ?

(૫) ઈ.સ. ૧૭૮૪નાં પિટ્ટના કાયદા દ્વારા શું નક્કી થયું ?

(૬) પ્રથમ કર્ણાટક વિગ્રહ શા માટે લડાયો હતો ?

(૭) કાળીકોટડીનો બનાવ ક્યા શહેર સાથે જોડાયેલો છે ?

(૮) અમૃતસરની સંધિ કોની કોની વચ્ચે થઈ હતી ?

(૯) ઈ.સ. ૧૮૧૩નાં ચાર્ટર એક્ટથી કંપની સરકાર કેટલો ખર્ચ કોની પાછળ કરશે ?

(૧૦) ૧૮૫૭ના વિપ્લવનું પ્રતિક કયું રાખવામાં આવ્યું હતું ?

(૧૧) ૧૮૫૭નો વિપ્લવ શાથી નિષ્ફળ ગયો ?

(૧૨) કઈ બે વિરાંગનાઓએ ૧૮૫૭માં મહત્વની ભૂમિકા ભજવી હતી ?